

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်- 'ခရံၣ်န့ၣ်အဝဲမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါလီၤအီၤဒီးတၢ်ဖိၣ်အီၤဘၣ်ဆၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးခဲလၢန့ၣ် ကဲထီၣ်လၢအဝဲတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအဖီလၢလီၤ'
တၢ်တီၢ်ထူ- ယ့ၣ်ရှုးမ့ၢ်ပုၤလၢအသ့ၣ်ဂ့ၢ်သးဝါ, ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ အတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါအဒိၣ်အယီၢ်အိၣ်လၢအတၢ်ပၤအဖီလၢန့ၣ်လီၤ.

၁. ပုၤမၤတၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤတၢ်တဖၣ်ဟဲထီၣ်ဒါတၢ်(၄၇)

- စီၤယူၤဒၤ, မ့ၢ်ပုၤတၢ်လၢတၢ်မၤဖိ ၁၂ ဂၤအကျါ မ့ၢ်ဒၣ် ထဲပုၤတၢ်မၤဖိ ၁၂ ဂၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်လီၤအီၤဒီးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၢ် အဝဲအတၢ်ဆါလီၤခရံၣ်န့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်လၢအအာအသီဒိၣ်မးလီၤ.
- ယ့ၣ်ရှုးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤလၢ မ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ခဲး, တၢ်လီၤလၢပုၤတၢ်အိၣ်ဘူးဘၣ်အလီၢ်(လူၤကၢၣ် ၂၂:၆; ယိၤဟၢၣ် ၃:၁၉).
- ပုၤမၤတၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဟဲစိၣ်ဃုာ်ဒီးန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်(၄၇).
ပုၤရဲမ့ၢ်ဖိအသးမ့ၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ်တမၤဘၣ်ဃးအသးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤဘၣ်(ယိၤဟၢၣ် ၁၈:၃),
ပုၤလုၢ်တၢ်အခိၣ်ဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သ့ၣ်ကွဲးပုၤတဖၣ်(၄၇), ဒီးတၢ်လုၢ်ဟံၣ်အခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်(တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါတဖၣ်)(လူၤကၢၣ် ၂၂:၄).
- အဝဲသ့ၣ်ဟဲစိၣ်တၢ်စုကဝဲဒီးတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်လီၤ, ဘၣ်ဆၣ် ပုၤတမၤတၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤတၢ်ဘၣ်,ဒီးဃုတၢ်အုၣ်လိၢ်ဆိဘၣ်(မၤကူး ၁၅:၆-၇).

၂. စီၤယူၤဒၤအတၢ်န့ၣ်မူ(၄၈-၅၀က)

- ယ့ၣ်ရှုးတဟဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ချါဒ်သိးအကဟံၣ်န့ၣ်ဆူၣ် ရဲမ့ၢ်အဘီအမ့ၢ် ဒီး ကဟံၣ်န့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အစိကမိၤ ဒ်စီၤယူၤဒၤဒီးပုၤယူၤဒၤဖိလၢအကုၢ်အဂၤတဖၣ် ဆိကမိၣ်ကမၢ်ဝဲအသိးဘၣ်.
- တၢ်န့ၣ်မူန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဘူးအတၢ်ဒိၣ်မး, မ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်လၢအအဲၣ်ဘၣ်ကွဲးဘၣ်တၢ်(ကွၢ်ဝဲ လူၤကၢၣ် ၁၅:၂၀).
စီၤယူၤဒၤမ့ၢ်ပုၤဟံၣ်မၤအသးလၢအလီၤသးဘၣ်အဒိၣ်မးတဂၤလီၤ(မးသဲ ၁၅:၇-၈).
- ခရံၣ်သ့ၣ်ညါဝဲတၢ်ခဲလၢၣ် လၢ တၢ်ခဲလၢၣ်ကမၤအသးလီၤ(ယိၤဟၢၣ် ၁၈:၄; ၂၁:၁၇).

၃. စီၤပုၣ်တရူးဟံၣ်ဒုထီၣ်အသး(၅၀ခ-၅၃)

- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် စီၤပုၣ်တရူးတူၢ်ဘၣ်တၢ်, ဖဲအထံၣ်လၢ ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤဃံၤခဲလၢၣ် ဖဲယ့ၣ်ရှုးတဲလီၤအသးလၢ အမ့ၢ် 'ယမ့ၢ်ပုၤဝဲန့ၣ်လီၤ' ယိၤဟၢၣ် ၁၈:၅-၆).
- ဒီဖျါခရံၣ်အဘီအမ့ၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢနီၣ်သးတကပၤအယီၢ်(ယိၤဟၢၣ် ၁၈:၃၆; မးသဲ ၃:၂),
ပတၢ်စုကဝဲတဖၣ်စ့ၢ်ကီးမ့ၢ်တၢ်လၢနီၣ်သ့ၣ်နီၣ်သးစ့ၢ်ကီးလီၤ(၂ ကရံၣ်သ့ၣ် ၁၀:၄; အးဖူးစူး ၆:၁၀-၁၈).
ပုၤတဂၤလၢလၢအမ့ၢ်သ့ၣ်တၢ်စုဆူၣ်ဒိၣ်တကးလၢခရံၣ်အဘီအမ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်, ပုၤတဂၤန့ၣ်ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညါအီၤလၢတၢ်သံ (၁ မိၤရှ့ၤ ၉:၆; ရဲမ့ၢ် ၁၃:၄; မၤတၢ် ၂၅:၁၁).
- ခရံၣ်မ့ၢ်ဃု အပၢ် လၢ အကဟံၣ်လီၤအီၤလၢကလူး သးမ့ၢ်သံၣ်ဘိ ၁၂ ကရံၣ်န့ၣ်(၁၂ ကရံၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲ ၇၂,၀၀၀)
နွံကလးခံကထိဃုာ်ဃုာ်န့ၣ်လီၤ(ယိၤဟၢၣ် ၁၀:၁၇-၁၈; ၂ စီၤပၤ ၁၉:၃၅).

၄. လံာ်စီဆုံအတၢ်တဲဆိတဖၣ်န့ၣ်လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဝဲ(၅၄)

- လၢစီၤပုၣ်တရူးထီၣ်ဒါဝဲလၢပုၤကဖိၣ်ယ့ၣ်ရှုးန့ၣ်, အဝဲထီၣ်ဒါဝဲ ခရံၣ်မ့ၢ်ရံၣ်အၤ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်လီၤ(မးသဲ ၁၆:၂၁; ၁၇:၂၂-၂၃; ၂၀:၁၈-၁၉; ၂၆:၂).
- စီၤဒၤဝဲတဲဆိဘၣ်ဃးစီၤယူၤဒၤအတၢ်ဆါလီၤခရံၣ်အဂ့ၢ်(ဖဲးထီၣ်ပတြၢၤ ၄၁:၉; ၅၅:၁၂-၁၄).
- ဒုးဟးထီၣ်ကွဲးပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်(ယိၤဟၢၣ် ၁၈:၈) မ့ၢ်လၢဟ့ၣ်လုးအကျိၣ်န့ၣ် တၢ်ကတိၤဝဲအံၤမ့ၢ် တၢ်မၤလီၤတၢ်/တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုၢ်.

၅. ပုၤဟဲဖိၣ်တၢ်, ဟဲလၢကမၤတၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤတၢ်တဖၣ် တလိၣ်လၢအမၤဝဲဒ်အံၤဘၣ် ဒီးပုၤတၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟံၣ်တၢ်ကွဲး(ယ့ၣ်ရှုး)(၅၅-၅၆)

- ခရံၣ်တဲဘၣ်ပုၤလၢအကဟဲဖိၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အတၢ်ကြးဟဲဖိၣ်ဘၣ်အီၤဒီး မၤအသးဒ်န့ၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဒိၣ်န့ၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်အယီၢ်လီၤ(၅၅)
- ဘၣ်ဆၣ် တၢ်မၤအသးခဲလၢန့ၣ် ဟဲကဲထီၣ်အဒ် လံာ်စီဆုံတဲဟဲဝဲအသိး ဒ်ယွဲၤအတၢ်တီၢ်ဟံၣ်အသိး(မၤတၢ် ၂:၂၃; ၄:၂၇-၂၈; ယရုၤယၤ ၁၀:၆-၇).

- **အဝဲသွန်ခဲလက်..... ဟ်တွ်အီလီ.** ပမု်ဟ်တွ်, တဖးလံာ်စီဆုံဒီးဘါထုကဖု်တု်န့ၣ်, ပကအိၣ်ဒီးတု်တသ့ၣ်ပိၣ်သးဝး, ပသးတစူဘၣ်, ဒီးပတကတံာ်ကတီပသးဘၣ်(ယရှါယ၊ ၅၃:၆).